

Piracetam u liječenju vrtoglavice

Piracetam in Therapy of Vertigo

Omer Ć. Ibrahimagić¹, Dževdet Smajlović¹, Osman Sinanović¹,
Emir Tupković¹, Emir Šehanović², Fuad Brkić², Ljilijeta Tinjić³

¹Neurološka klinika

²Klinika za bolesti uha, grla, nosa i maksilofacijalnu hirurgiju

³Zavod za farmakologiju, toksikologiju i kliničku farmakologiju

Medicinski fakultet u Tuzli, Univerzitetski klinički centar, 75000 Tuzla, BiH

Sažetak Piracetam (Oikamid®) je višestruko primjenljiv lijek čija upotreba traje više od 25 godina. U radu su opisana obilježja piracetama (Oikamid®) kao lijeka i vrtoglavice kao simptoma koji se liječi. Istaknuti su rezultati nekoliko studija o mogućnostima primjene i korisnosti piracetama (Oikamid®) u terapiji vrtoglavice.

Ključne riječi: Piracetam (Oikamid®), vrtoglavica, studije, terapija

Summary Piracetam (Oikamid®) is mansided applicable drug and it has been used more then 25 years. In this paper, we have presented characteristics of piracetam (Oikamid®) as a drug and vertigo as a symptom. We have pointed out results of few studies about possibilities of usage and benefits of piracetam (Oikamid®) in therapy of vertigo.

Key words: piracetam (Oikamid®), vertigo, studies, therapy.

Slika 1. Supstancija videna okom umjetnika

Piracetam (Oikamid, PLIVA) ciklični je derivat gama-aminomaslačne kiseline. To je hidrosolubilna, kemijski stabilna tvar koja poslije resorpcije brzo prelazi u tkiva, a nešto sporije u mozak. Distribuirana se unutar stanične membrane. Izlučuje se mokraćom gotovo neizmijenjena. Neželjeni efekti su rijetki, a zabilježeni su nemir, gastrointestinalne smetnje i nesanicija. Kontraindikacije i inkompatibilnosti s drugim lijekovima nisu poznate. Prvi

put je klinički upotrijebljen u liječenju centralnog nistagmusa 1972. godine, ali su pisani rezultati objavljeni nekoliko godina kasnije (1). Krajem osamdesetih godina provode se ispitivanja u tretmanu demencije (2), a u posljednjem desetljeću potvrđuje se njegova kvaliteta u liječenju vrtoglavice, mioklone epilepsije i cerebrovaskularnog infarkta (3, 4, 5). Piracetam djeluje i na vrtoglavicu perifernu i na onu centralnog podrijetla. Spaja se sa staničnom membranom, potpomaže centralnu neurotransmisiju i rekonstruira narušenu membransku integritet. Obnavlja membransku tekućinu i normalizira funkciju membrane (6). Omogućuje oporavak neurona i stabilizaciju funkcije mitohondrija kao energetskih centralnih stanica i poboljšava mikrocirkulaciju. Djeluje na vestibularne i okulomotoričke jezgre pa posljedično tomu i na kontrolu ravnoteže.

Vrtoglavicu predstavljaju halucinacije pokreta kod kojih pacijent ima osjećaj da se okolina vrti oko njega ili da se on vrti oko nje. Pojavljuje se kao glavni ili sporedni simptom u više od stotinu bolesti. To je poremećaj koji nastaje zbog ispada u vestibularnom, vidnom ili proprioceptivnom sustavu (7). Za vrtoglavicu je dovoljan patološki supstrat samo u jednom od tri nabrojena sistema. Na žalost, u 50% slučajeva patološki supstrat je nepoznat. Vrtoglavica je u prošlosti dijeljena na perifernu i centralnu tip prema mjestu ispada. Ipak, u novije vrijeme popularna je podjela po tipu napada:

- pojedinačni napadi,
- paroksizmalni napadi,
- hronična vrtoglavica,
- dizzy.

Rezultati

Deza Bringas je 1984. godine objavio studiju koja je učinjena na uzorku od 50 pacijenata u periodu do 45 dana od ozljede glave. Vrtoglavica i glavobolja bile su dominantni simptomi, uz poremećaj pamćenja, koncentracije i spavanja. Piracetam je ordiniran u dozi od 4,8 grama tijekom 8 tjedana. Zabilježeno je signifikantno poboljšanje vrtoglavice, uz umjereno poboljšanje ostalih

Tablica 1. Rezultati istraživanja o djelovanju piracetama na vrtoglavicu

Studija	Podrijetlo vrtoglavice	Dnevna doza i trajanje terapije	Parametri poboljšanja
Fernandes i sur. (1990)	Periferno i centralno	2,4 g - 28 dana	Signifikantno poboljšanje centralnog nistagmusa
Rosenhall i sur. (1996)	Periferno i centralno	2,4 g - 56 dana	Frekvencija napada Ravnoteža Trajanje onesposobljenosti

simptoma (8). Haguenaer sa suradnicima dvije godine kasnije izvješćuje o značajnom boljitku u terapiji vrtoglavice, skraćenu trajanja simptoma te smanjenju učestalosti tinitusa. Piracetam je davan pacijentima s centralnom i perifernom vrtoglavicom u periodu od 8 tjedana s dnevnom dozom od 2,4 grama (9).

Fernandesovo je istraživanje potvrdilo uspješnost piracetama u terapiji i centralnog nistagmusa (10). Rosenhall je sa suradnicima u studiji koja je učinjena na uzorku od 143 pacijenta potvrdio vrijednosti piracetama u terapiji vrtoglavice centralnog i perifernog podrijetla. Zabilježeno je signifikantno poboljšanje, osobito kod pacijenata srednje dobi i starijih (11). Piracetam je u obje studije imao terapijski učinak u dozi od 2,4 grama, ali je trajanje terapije u prvom istraživanju iznosilo 28 dana za razliku od 56 dana u istraživanju Rosenhalla i suradnika.

Zaključak

Rezultati opisanih studija pokazali su efikasnost piracetama u dozama od 2,4 do 4,8 grama kod pacijenata s vrtoglavicama perifernog i centralnog podrijetla. Pozitivni efekti odnose se i na prateće simptome kao što su glavobolje, nistagmus i tinitus. Piracetam (Oikamid, PLI-VA) relativno je dostupan i cijenom pristupačan medikament. Jednostavan je za aplikaciju, a neželjeni efekti su rijetki. Rabi se s uspjehom u više od stotinu država svijeta. Zbog svih nabrojanih kvaliteta nalazi aktivnu primjenu u kliničkim uvjetima i u našoj ustanovi.

Zabvala

Zahvaljujemo gospodicama Ameli Oštraković i Amili Sijerčić na tehničkoj pomoći pri nastanku rada.

Literatura

- GIURGEA C. Piracetam: Nootropic pharmacology of neurointegrative activity. *Current Develop Psychopharmacol* 1976; 3:221-73.
- MÜLLER WE. Nootropics, the therapy of dementia between aspiration and reality. *Drug News and Perspectives* 1989; 2:295-300.
- OOSTERVELD WJ. The Effectiveness of Piracetam in Vertigo. *Pharmacopsychiatry* 1999; 32:54-9.
- REMY C, GENTON P. Effects on high dose of oral piracetam on myoclonus in progressive myoclonus epilepsy. *Epilepsia* 1991; 36.
- ORGOGOZO JM. Piracetam in the Treatment of Acute Stroke. *Pharmacopsychiatry* 1999; 32:25-32.
- MÜLLER WE, KOCH S, SCHEUER K, ROSTOCK A, BARTSCH R. Effects of piracetam on membrane fluidity in the aged mouse, rat and human brain. *Biochem Pharmacol* 1997; 53: 135-40.
- BRKIĆ F, SINANOVIĆ O. Vertigo: Dijagnostički i terapijski vodič. *Acta Med Sal* 1998; 27(1-2) 35-44.
- DEZA BRINGAS L. Trattamento del sindrome subjectivo post-traumatico con piracetam. *Rev de Neuro-Psiquiatria* 1984; 47/ 2:74-86.
- HAGUENAUER JP. Essai clinique du piracetam dans le traitement des vertiges. *Cah Otorhinolaryngol* 1986; 6: 460-6.
- FERNANDES CM, TUNGAY-DESMARIS GP, SAMUEL J, McCARTHY F. A double-blind study of the efficacy of piracetam in presbyvertigo. *Symposium: Piracetam, 5 years progress in pharmacology and clinics. Athens, Greece, 1990; 27-37.*
- ROSENHALL U, DEBERDT W, FRIBERG V, KERR A, OOSTERVELD W. Piracetam in patients with chronic vertigo. *Clin Drug Invest* 1996; 11(5): 251-60.

